

14 norska dansare från Nyköpings vänort Notodden visade upp sitt kunnande och sina vackra dräkter i ett uppskattat inslag vid spelmansstämman på Backavallen.

— JAG HITTAR PÅ ALLT EFTERSOM SA' YNGSTE DELTAGAREN MANUEL

Inte mindre än ett 70-tal spelmän och folkdansare från företrädesvis Sörmland men även från andra landsdelar samt från grannlandet Norge deltog på lördagseftermiddagen i den stämmningsfulla och färgglada spelmansstämman på Backavallen i Katrineholm. Södermanlands spelmansförbund stod som värd, och stämman kunde genomföras i strålende solsken men inför en tyvärr rätt fåtalig publik. Hedersordföranden Gustaf Wetter, Katrineholm, höll i trådarna och såg till att allt fungerade perfekt. Det dröjde heller inte länge förrän spelmännen fått upp ångan och tonerna flödade över Katrineholms fotbollsarena.

Mycket av det som spelades hade naturligt nog anknytning till Sörmland. Hela gänget av spelmän och dansare tågade in på Backavallen till tonerna av Gånglåt från Lerbo. Man fortsatte sedan med Skänklåt från Sködinge, Brudpolska från Vingåker och en vals av August Widmark — lantbrukaren från Kultorp i Vingåker, som åkte runt i trakten och undervisade elever. August Widmark avled 1898, och Gustaf Wetter kunde berätta att sonen tog med sig notboken till Amerika. Men genom en ödet skickelse finns nu notboken förvarad i Spelmansförbundets arkiv.

9-ÅRING YNGST

De olika spelmanslagen inom Sörmland fick svara för var sitt framträdande, och däremellan förekom ett flertal soloframträdanden och uppträdanden av folkdanslag i det trevliga och omväxlande programmet.

Där fanns på plats spelmanslagen från Gillberga, Södertälje, Katrineholm, Valla, Nyköping och Malmabygden samt Vingåkers gille för låt och dans.

Yngst bland deltagarna var 9-åring Manuel Tysk från Byle, som blåste fanfar i näverlur när turen var kommen till 25-årsjubilerande Katrineholms spelmanslag.

— Jag hittar på allt eftersom, sa Manuel till Gustaf Wetter när denne frågade hur han bar sig åt.

NORSKA FOLKDANSARE

Mycket uppskattat blev framträdandet av det norska folkdanslaget från Notodden, som är en vänort till Nyköping. Norrmännen hade varit på visit i Nyköping och fått höra talas om stämman. Man beslutade då spontant att åka till Katrineholm och uppträda.

De 14 dansarna från Notodden gjorde sitt framträdande i vackra dräkter till toner från blå har-dangertelor.

Bland de medverkande i övrigt kan nämnas den skicklige spelmannen Bertil Rydberg från Örebro, samt svenske mästaren i Magdeburgerspel, Yngve Andersson från Norrköping, som blå spelade på ett Magdeburgerspel från 1890.

88-ÅRING FRÅN JÄMTLAND

Publiken fick se och höra många fler duktiga spelmän. Vi kan inte nämna alla. Men den 88-åriga klarinettvirtuosen Eric Nilsson från Mattmar, som rest ända från Jämtland för att få vara med och spela, är absolut värd ett par rader.

Eric Nilsson från Mattmar var ändå inte äldst på stämman. Den 90-åriga nestorn bland spelmännen, f d professorn i etnografi Yngve Laurell från Stockholm, satt bland publiken på läktaren i västgötadräkt med röd luva.

Yngve Laurell kallades ned från läktaren mot slutet av programmet och fick berätta om hur det gick till att spela in folkmusik på vaxrullar i början av 1900-talet.

90-ÅRING ANNU AKTIV

— Jag har varit intresserad av folkmusik och gamla tokiga gubbar sedan barndomen, berättade 90-åringen.

Efter 60 år har man nu tvättat rullarna rena, och en del inspelningar har överflyttats på skiva. Av det här fick publiken också ett litet smakprov.

Trots sin höga ålder är Yngve Laurell ännu aktiv och har nyligen gett ut sitt fjärde nothäfte.

Spelmansstämman avslutades med allspel — Oxelösundspolskan och Österåkers brudmarsch. På kvällen samlades de medverkande och andra inbjudna till middag på Safiren i Folkets hus.

Text: SÖREN SOLDAN

Foto: HENRY SVENSSON

Lilla Pia Fagerberg från Valla höll en egen liten uppvisning i dans framför de norska folkdansarna. Men så hade hon också morfar med bland spelmännen och har kanske ärvt intresset för folkmusik.

14.8
1972

KK Måndag den 14 augusti 1972

Färgglad spelmansstämma på Backavallen

KK 14.8 1972

90-årig speleman

När Södermanlands Spelmansförbund i strålande solsken stod som värd för lördagens riksspelmansstämma på Backavallen i Katrineholm — en färgsprakande fest med underhållning av spelmän och dansare — satt på åskådarplats på fotbollsläktaren en gammal man i västgötadräkt med röd luva framåtlutad och lyssnade uppmärksamt. Med sina 90 år på nacken har nestorn bland spelmännen, professor Yngve Laurell från Stockholm, hunnit uppleva så många spelmansstämmor att han för länge sedan tappat räkningen.

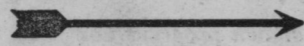
Yngve Laurell, professor i etnografi, berättar för oss att han en gång för länge sedan tjänade sin första krona på musik. Han var då bara 3 år gammal.

— Jag hade fått en mungiga i julklapp, och morgonen därpå invigde jag den med att gå in till mormor i sängkammaren och spela.

— Men mormor tyckte nog inte att det lät så bra. Hon sa: "Om du går ut härifrån, lilla Yngve, och låter mormor sova, så ska du få en krona."

Ja, så gick det till när Yngve Laurell förtjänade sin första krona. Så småningom lärde han sig att hantera ett instrument, och redan i slutet av 1800-talet började han uppteckna folkmusik efter gehör.

1910 reste han på en etnografisk forskningsresa till Australien och passade där på att spela in folkmusik på vaxrullar bland infödingarna.
Sidan 3.

□ Nestorn bland spelmännen o. äldst på stämman — 90-åriga professor Yngve Laurell. Han satt bland publiken i västgötadräkt med röd luva. Foto: Henry Svensson.

